

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLIV (38)

Štev. (No.) 27

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

11. julija 1985

Sprava le pesem bodočnosti

Ob vsem že zelo obširnem govorjenju in analiziranju pojma „narodna sprava“ se zdi, da se izoblikuje temeljni pogoji za učinkovitost takega dejanja. Temeljiti morajo na občečloveških priznanjih moralnih načelih človeške družbe, ki se ujemajo s krščansko etiko priznanja greha, kesanja in zadoščevanja. Elementi sprave so torej 1) priznanje krivde, 2) obžalovanje zločina in prošnja za odpustanje in 3) zadoščevanje za primerno poravnavo storjenih krivic in zadoščeno za žalitev časti in dobrega imena.

Nedognano pa se zdi vprašanje, kdo so nosilci pravega procesa. Kdor bi mislil, da so to domobranci na eni in partizani na drugi strani, bi bil očitno v zmoti. Zločin storjen od začetka revolucije do njenega konca in še po njem, niso smrtno prizadeli samo domobranci, marveč tisoče slovenskih civilnih ljudi z desetmili duhovnikov vred, torej narod na široko in v celoti. Tarča stalinističnega revolucionarnega napada so bile sicer posamezne vodilne osebnosti in protirevolucionarne skupine, a napad sam je veljal narodu kot celoti, katerega je bilo treba ustrahovati in ukloniti volji revolucionarjev.

Na drugi strani so bili posamezni partizani in partizanske edinice le orodje v rokah revolucionarnega vodstva v Osvobodilni fronti (OF). Dovolj dognano je, da je ta fronta bila skupek komunistov, krščanskih socialistov (Kocbek), marksistično usmerjenih sokolov in preveč rejene mestne intelektualne buržuazije. Na videz barvito sestavljena OF se je narodu predstavljala (in se še danes predstavlja v organizaciji SZDL (socialistična zveza delovnega ljudstva) kot zastopnica vsega naroda), a takoj spočetka je bilo pametnim ljudem jasno, da imajo vse vaje v rokah komunistični revolucionarji. Ta resnica je bila uradno potrjena z znano dolomitsko izjavo v začetku leta 1942, s katero

so vse nekomunistične skupine v OF odstopile absolutno vodstvo komunistični partiji Slovenije. Samozvani komunistični revolucionarji, nikoli izvoljeni in potrjeni po svobodni volji naroda za njegove voditelje, so se postavili z moritvijo in ognjem, uspeli pa z voljo in močjo Jozefa Stalina. Tako so ostali do današnjega dne. Partija pa ni narod in ga ne more zastopati.

Če je torej narod v celoti eden od dveh partnerjev za dosego narodne sprave, je po vsej logiki in razvidnosti komunistična partija Slovenije, ki si lasti vso oblast (čeprav je po številu le zelo neznamenit odtенок narodnega telesa, kot nenaraven izrastek ali tvor na sicer zdravem organizmu), ta partija torej je drugi partner sprave. Od obeh strani bi bilo potrebno pripravljati dejavno in psihološko vzdušje za uresničitev stavljenega cilja, upoštevajoč pri tem sporazumno iskanje načinov in obsegov za izpolnitev treh zgoraj navedenih pogojev za spravo. Vse to je mogoče oživitviti le v atmosferi popolne demokracije, ko vsakdo lahko govori in piše svobodno po svoji vesti in prepričanju.

Govorice in predlogi, naj bi vse skupaj, kar se je hudega dogodilo od začetka revolucije do danes, pozabili in izbrisali, so lahkoverne domisljice sicer lahko dobromamernih ljudi, in ne zaslužijo resnega razmišljanja in razpravljanja. So namreč čisti nesmišl.

Kakor ideološke in politične razmere med Slovenci danes stojijo, za učinkovito spravo ni izgleda. Vsaj v dogledni bodočnosti ne. Partija s sedanjo ideologijo in programom v rokah vojnih revolucionarjev ne more pristati niti na delno izpolnitev nujnih predpogojev za spravo, ker bi to pomenilo njeno smrtno posteljo. To je dovolj jasno izpovedal Stane Dolanc, revolucionar mlajše generacije, ki mu je uspelo dokopati se do najvišjega vrha politične ambicije slovenskega človeka — po-

stati član federalnega državnega predsedstva — v izjavi, nedavno objavljeni dobesedno v uvodniku AD iz peresa urednika lista dr. R. M. Susla. Jedro Dolancove izjave pravi, da „na spravo med revolucijo in kontrarevolucijo nikakor ne le, da nikoli ne bomo pristali, marveč se bomo slej ko prej odločno uprli in se proti takim in podobnim zahtevam brezkompromisno bojevali.“ Torej: ne sprava, ampak boj!

Dolancovo dovolj jasno izraženo stališče zastopajo vsi vodilni slovenski partijski, kakor so bivši šef OF Josip Vidmar, starešina OZNE Ribičič, predsednik partije Marinc, predsednik SZDL Setine in vrsta drugih. Mnogo znakov pa kaže, da se mlada partijska generacija po večini z njimi ne strinja. V političnem konceptu o bodočnosti naroda te generacije, katere se ne drži bratska kri, je upravičljivo gojiti upanje za bodočnost — če in kadar dobi v roke oblast.

Sedanji položaj je brezupen, pa naj si kdo še tako prizadeva, da bi ga spremenil. Ne skupni obelisk sredi Ljubljane, ne prosti dostop do množičnih morišč in podobnih vnanjih znaki ne morejo pomeniti sprave, ki mora biti v interesu naroda notranje, duhovne narave zblizanja bratov v demokratični svobodi, da se bo sovražstvo pod svitom resnice začelo spreminjati — če ne v ljubezni, vsaj v tolerantno skupnost.

Sprava je v sedanjem stanju visoka pesem bodočnosti. Mi lahko pomagamo k njemu čimprej s prijetno urenitvijo s primernim zadržanjem in ukrepi, ki bodo razvoj v to smer pospeševali, ne da bi pri tem zatajili pravi smisel in vsebino narodne sprave. Komunistični tvor na narodu se začnejo gnajiti, proces izgnojitve utegne biti dolg, narod ga bo prenesel. Ko bo rana izčiščena, bo nastopil čas za njeno zacelitev in čas za resnično spravo med Slovenci v duhu in resnici, ki bo kraveče rano na narodnem organizmu srečno povsem zacelila.

L. P.

Spominske proslave

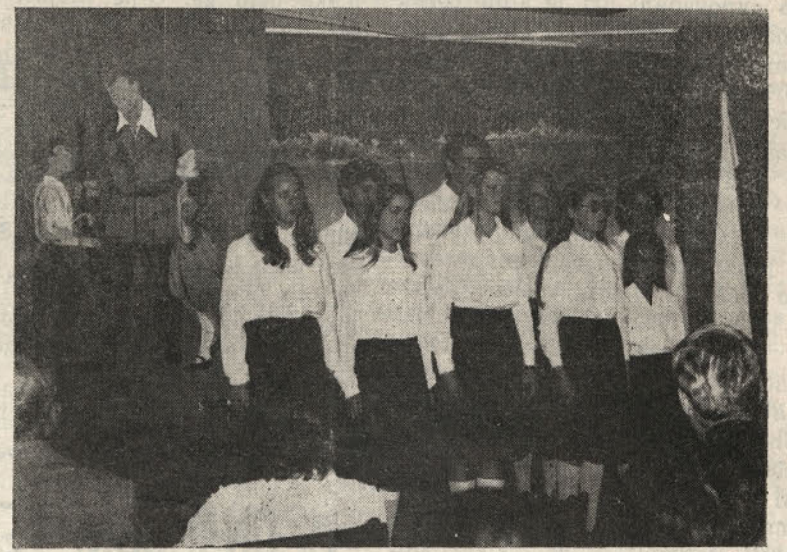
Slovenska skupnost v Tucumanu

Kakor po ostalih naseljih, kjer žive Slovenci, smo se tudi mi v Tucumanu odločili, da se na primeren način spomnimo dogodkov po končani drugi svetovni vojni. Ker nas je malo, je bilo relativno malo možnosti za kakšno večjo proslavo, zato smo jo združili z vsakomesečno slovensko mašo.

Proslave smo se udeležili vse družine tovarne ETA in tudi drugi Slovenci, ki so se naselili tukaj kmalu po prihodu v Argentino in ustanovili tu svoje družine. Vsi so se polnoštevilno odzvali vabilu in

na proslavo pripeljali tudi svoje družinske prijatelje. Tako se nas je zbralo nad 80 udeležencev.

Proslava se je vršila v prostori tovarne ETA drugo nedeljo v juniju, skupno z vsakomesečno slovensko mašo, ki sta jo darovala za slovenske mučence Janez Malenšek iz Chorromora in Franci Urbanč, ki je nastavljen na bližnji far; in ima na skrb naše slovenske maše. V pridigi je Janez Malenšek povezal praznik Kristusa Kralja s pobitimi domobranci, saj so se zanj borili, in primerjal njihovo usodo

z usodo judovskega naroda za časa Matatije. Med mašo smo peli slovenske cerkvene pesmi.

Takoj po maši smo pričeli proslavo v lični dvoranici, katero je opremil s primereno scenografijo in odrom Tone Bergant. Ob navzočnosti slovenske in argentinske zastave in spremljavi glasbe smo zapeli obe himni. Ker je bilo prisotnih več neslovensko govorečih, je bil uvodni govor v kasteljanščini, v katerem jim je inž. Jože Žakelj razložil pomen in potek proslave.

Nato je osem najmlajših v narodnih nošah poklonilo rože pred sliko domobrancia.

Glavni spominski govor je imel v slovenščini bivši dekan naravoslovne fakultete tukajšnje univerze univ. prof. lic. Zlatko Tomšič. Njegove besede so bile v glavnem namenjene mladini. Orisal nam je potek druge svetovne vojne, komunistične revolucije in tragične dogodke tik po končani vojni. Govoril je o naših junakih in v njegovem glaslu smo čutili ginjenost; rotil nas je, naj jim ostanemo zvesti in na-

daljujemo njihovo borbo.

Sledila je recitacija odlomka iz Črne maše Alenke Bras-Bergantove in dveh Balantičevih pesmi Nartaja Kinkla.

Presenetila nas je skupinska recitacija mladine šole Janeza Evangelista Krika. Naštudirali so „Mladina novega dne“ dr. Marka Kremžarja. Osem mladih: Monika in Edi Bergant, Evica in Diana Draksler, Ana, Helena, Olga, Marta in Janez Žakelj so skrivnostno in pridušno podali prvi del, zbor mrtvih, in navdušeno, doživeto zadnjih del, zbor živih. Pripravila sta to recitacijo Jožekja in Jože Žakelj.

Zborna recitacija je končala s pesmijo Naj čuje nas..., za konec pa smo vsi zapeli junaško domobransko himno Oče, mati...

Na vrhovih tovarne ob tipični argentinski peči iz blata in pod košatimi evkalipti in pakarajem smo prijateljsko kosili in se zadržali ves popoldan in še dolgo v noč ob tabornem ognju.

Jo. Ža.

BEGUNCI V NEMČIJI

DPA poroča, da so v Nemčiji nastali veliki razgovori, kako naj oblasti ravnajo z osebami, ki prosijo za azil. Le-teh je vedno več. V preteklem letu je 70% več ljudi zaprosilo za zaščito kot pa v letu 1983. Za tekoče leto pričakujejo, da se bo to število podvojilo. Begunci prihajajo iz dežel, kjer divja državljanska vojna, kot npr. Tamili iz Sri Lanke ali Sikhi iz Indije, Palestinci iz Libanona ter politični begunci iz Ghane in Irana. Pa tudi gospodarskih beguncev je dosti. Ti prihajajo predvsem iz vzhodnoevropskih dežel in si želijo izboljšati svoj gospodarski položaj. Ker je v zadnjih mesecih teh vedno več, so nemške oblasti sklenile, da jih ne bodo več sprejemali. Del nemških pokrajin pa odklanja tudi tiste pribežnike, ki pridejo iz dežel, kjer je vojna. Poleg tega zahtevajo, da je treba vsako leto sprosti ugotoviti, če v tozadavnih državah še vlada nemir in če je beguncu potrebno obnoviti pravico azila. Če so se razmere že spremenile, se begunci lahko vrnejo domov.

Večina emigrantov živi v zato pripravljeneh taboriščih, kjer ostanejo toliko časa, kolikor traja poizvedovanje in ugotavljanje o resničnih potrebah azila. Prizadeti med tem časom ne sme delati. Pravijo pa, da v teh taboriščih življenje ni lahko. Trdijo, da nemške oblasti za begunce ne skrbijo dovolj dobro, da ne upoštevajo njihovih navad (npr. hrana za muslimane itd.) ter da higienske naprave niso zadovoljive.

Komisar Združenih narodov Rene van Rooyen, ki skrbi za begunce v Nemčiji, je izjavil, da je nemško

ravnanje z njimi „sramotno“. Seveda je njegova izjava pri nemških oblasteh povzročila veliko neugodje. Le-to so objavile, da so begunci samo v letu 1984 stali Nemčijo 1.8 milijard mark, kar naj bi bilo okrog sedemsto milijonov dolarjev. (Priredila P. D.)

Mogoče ne veste, da ...

— da je nadškofijski ordinariat v Ljubljani že večkrat zahteval od slovenske vlade, naj vrne arhiv škofa Rožmana, ki ga je OZNA vzela njegovemu branitelju, odvetniku dr. Vrtačniku, a doslej brez uspeha...

Iz „Mladike“

Med nas je usekalo...

Ob 40-letnici našega begunstva

KAKO SE IMAJO V SPITALU

Zdi se — tako nam piše prijatelj iz Špitala — da bo pri nas glede prehrane kmalu nastal preobrat na bolje. Holandi, ki so doslej imeli v rokah kuhinjo in vse prehrano, bodo morali menda to izročiti našim. Bog daj, da bi bilo res in čim prej.

Ker smo pričakovali obiska g. škofa, smo brž sestavili pevski zbor, ki je naštudiral 2 pesmi, eno za mešani, drugo zamošk i zbor. Dasi se g. škof ni mogel pri nas ustaviti smo vseeno nadaljevali z delom. Tako imamo sedaj pevski zbor za praznike in za koncerte. Prvi je naš pevski zbor nastopil za praznik sv. Cirila in Metoda. Dan koncerta za posvetne pesmi pa še ni določen.

Naše taborišče ima čudovito zgodovino: prvi so bili v njej Rusi, kot ujetniki. Teh je v enem samem mesecu od lakote umrlo 1.700. Nato so prišli v to taborišče Francozi, Jugoslovanci in še ujetniki marsikatero druge narodnosti. Danes je tu cel Babilon: Holandi, ki so vodili upravo, Madjari, Egipčani, Norvežani, Grki, Poljaki, Italijani, Rusi in končno seveda kakih 100 Titovcev ki pa ne kažejo nobene gorečnosti za po-

vratek v Titov raj, ampak pravijo, da rajši počakajo tukaj med nami, ter se šele potem vrnejo domov, ko bodo videli ali se bodo razmere doma uredile, kar se pravi po domače, ko bodo gotovi ali bo Tito ostal ali ne.

NOVICE IZ LIENSKEGA TABORISČA

Iz Lienza nam poročajo: Zadnje dni se je nabralo dosti novic, vendar o prehrani, ki jo vodijo Rusi in bomo govorili, ker je veseljšega dovolj povedati.

Košarji, ki znajo plesti koše in košare se pripravljajo, da bodo začeli izvrševati svojo obrt, ker je povpraševanje po tem blagu zelo veliko.

Gimnazija, p'd g. M. Bajukom je začela z delom. Referent za telovadbo in šport — Ivo Kermavner, je mladini poskrbel potrebno telovadno orodje, na angleško pobuda pa za prihodnji četretletni organizira nogometno tekmo med najboljšim taborskim moštvom in Angličani. Moštvo bo večji del sestavljeno iz Slovencev, ki so v nedeljo popoldne v tekmi z Rusi zmagali s 4:3.

(Domači glasovi; št. 4; Celovec, 10. VII. 1945)

V San Justo

V San Justo, zahodnem delu Velikega Buenos Airesa, kjer živi večje število Slovencev, so imeli spominsko proslavo v nedeljo, 30. junija.

Nedeljska maša, ki jo je daroval okrajni dušni pastir dr. Alojzij Starec v tamkajšnji stolnici, je bila namenjena za žrtve revolucije. Polna cerkev Slovencev je pazljivo sledila obredom, kakor tudi pridigi, ki jo je dr. Starec posvetil razlagi vere, upanja in ljubezni, ki so vodili naše pokojne borec in morajo voditi tudi nas. Med mašo je ubrano in s čistimi glasovi pel mladinski zbor pod vodstvom Andreja Selana.

Po maši so se zbrani počasi podali v nekaj kvader oddaljen Naš dom, kjer se je nadaljevala proslava v veliki dvorani, ki so jo Slovenci popolnoma napolnili.

Društveni predsednik Jože Miklič je navezal svoj krajši nagovor na pravkaršnjo smrt člana društva J. Ozimka, živo pričó, ki je ušel pred štiridesetimi leti z morišča.

Kot slavnostni govornik je za njim nastopil Lojze Debevec. Tudi on je imel za seboj žalostne, a junaške spomine, saj je bil med tistimi, ki so pretrpeli hude borbe s parti-

zani na Notranskem in je bil med tistimi, ki so ušli tik pred smrtjo iz Teharj. Tudi on je živa priča o grozotah tistih dni; v govoru jih je nakazoval, pa obenem pripovedoval predvsem mladim začetek in razvoj komunistične revolucije, pa odpor proti njej in razloge, ki so vodile Slovence, da so se ji uprli, govoril je o samooobrambi kmečkih fantov in o njih junaštvu pa o končni tragediji in zločinskem genocidu.

Njegov govor je globoko pretresel vse poslušajoče; starejši so podživljali tiste težke trenutke, mladi pa so verno poslušali besede žive priče!

Za tem govorom je sledil odrski prikaz: ob odru sta visela slovenska zastava, grb in moto letošnjih proslav: 40 let svobode — zvestobe. Oder sam je bil bogato opremljen: sceno je izdelal velikopotezno priznani scenograf Tone Oblak; predstavljal je gozdno pokrajino — kje v Kočevskem Rogu — med vejami in koreninami dreves, nad vsemi pa je visel Kristus, presunljivo izdelana kopija Daljevega Križanega.

In v ta realni in obenem nadre-

(Nad. na 2. str.)

V SAN JUSTU

(Nad. s 1. str.)

alni svet je režiser Frido Beznik postavil mladino — nad 80 jih je bilo — ki je molila in pela Očenaš. Očenaš v sredi roških pragozdov in morišč; s Kristusom v ozadju.

Najprej je otroški zborček odpel Očenaš, ki ga je uglasil Rimski Korzakov, vanj pa je kot pričevalec Janez Krajnik vpletal krajše reminiscence, ki so povezovala to molitev z motivom naše borbe in pobitih žrtev. Tekst povezovanja je sestavil Tine Debeljak ml. Vmes sta oba, mladinski in otroški zbor recitirala še tri pesmi, ki jih je dr. Tine Debeljak prevedel iz poljščine in objavil v zbirki Žalost zma-

goslavja. Hrepenenje po domu, grozote revolucije, prošnja Bogu, vse to se je prelivalo med petjem Očenaša preko dvorane. Za konec je pa mladinski zbor še enkrat kleče odpel ves Očenaš.

Mladinski zbor je temeljito pripravil Andrej Selan, otroškega pa Anica Mehle s pomočjo Andrejke Selan; oba zbor sta brezhibno in z občutkom izvedla svojo nalogo pa tudi Tone Oblak ml. je pri lučeh dosegal primerne efekte.

Vso slavnost spominske proslave je zaključilo petje domobranske himne Oče, mati..., ki je iz polnih grl donela po dvorani in na odru.

Oživel so spomini, a niso bili mrtvi, okosteneli, pač pa živi, zasidrani v srcih starejših in mlajših, v dušah vseh.

TDMI

V Milwaukee, ZDA

Pod okriljem Slovenskega kulturnega društva Triglav je bila na Spominski dan posebna svečanost, ki se je zaradi kislega vremena vršila v novi dvorani Doma.

Ob napovedani uri je stopil pred občinstvo predsednik Triglava Jože Kunovar — vodil je spored — in pozdravil navzoče ter izrekel dobrodoščilo.

Mašo je daroval g. Gole. Pevski zbor pod vodstvom ge. Mare Kolman je med mašo pel izbrane pesmi. G. Gole je imel tudi izredno lep, prazniku primeren govor.

Po maši je sledila recitacija pesmi pesnika Marjana Jakopiča: Našim stražarjem. Recitiral jo je France Rozina.

Nato je nastopila skupina mladih iz Chicaga, ki jih je vodil Jože Rus. V zborni recitaciji in kot posamezniki so prikazali iz Rusove sestave največje slovenske moze iz preteklosti. Izstopil je v čistem slovenskem jeziku čitan zadnji govor — prerokbo velikega knezoškofa Antona Bonaventure Jegliča, ki ga je bil škof podal na Orlovskem taboru v Celju možem in fantom 28. junija 1937.

O vladiki dr. Gregoriju Rožmanu je govoril Jože Rus sam. Predstavil je škofa iz tiste pridige, ko je govoril v ljubljski stolnici o komunizmu kot največjemu zlu za narod. Sledili so izbrani citati iz „Črne maše“.

Glavni govornik je bil inž. France Grum.

V izbranih besedah je označil govornik trpljenje naroda med vojno, govoril je o izdajstvu „zaveznikov“ in vračanju domobrancev ter drugih žrtev v roke domačim krvnikom, ki so jih pobijali in metali v kočevske, teharske in druge jame.

Njih telesa so po 40 letih strohnela, njih duh pa je ostal nestrohljiv, večin.

V dvorani je bilo potem odkritje dveh novih slik. Sliki, ki sta umetniško delo ge. Gine Mejač, je odkril Franjo Mejač. Najprej smo videli sliko škofa dr. Gregorija Rožmana, nato pa sliko generala Leon Rupnika. K odkritju je spregovoril Ludvik Kolman, kot bivši domobranski oficir.

Pozabili ne smem omeniti naše Slovenske kulturne ure. Za Spominski dan je ura pripravila izredno lep in pomemben spored, ki je bil posvečen 40-letnici slovenske tragedije. Poslušalci so spored zelo pohvalili.

Franc Rozina iz Amer. Dom.

MEDNARODNI TEDEN

V SOVJETSKI ZVEZI se nekaj premika. Najprej je bil Grigori Romanov izključen iz vrhovnega Politbiroja, zatem je bil zunanji minister Andrej Gromiko izvoljen za predsednika države, mesto, katero so mnogi pričakovali, da ga bo zavzel sam tajnik CK partije, Gorbačov. Poleg Romanova je bilo še drugih osem „sprememb“ v partijskem vrhu, večina iz „zdravstvenih razlogov“. Jasno je, da po hitrih spremembah po Brežnjeva, Andropova in Černenkova smrti v notranjih silah Sovjetske zveze še ni prišlo do ravno.

ITALIJANI imajo novega predsednika. Sandro Pertini je zaključil svoj mandat in na njegovo mesto je bil zvoljen demokristjan Francesco Cossiga. Potrjen je bil že na prvem glasovanju

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

V juniju je inflacija dosegla kar 30 odstotkov. Ni to svetovni rekord, pač pa je drugo mesto na svetovni inflacijski lestvici. Marsikoga je stvar prestrašila, kajti ljudje so preveč navajeni, da pričakujejo čudežev, ki naj namesto njih uredijo probleme. Vendar ta prepah ni preveč prizadel vladnih krogov, kajti računali so nanj. Prav zato je tudi minister Sourouille kar dvakrat govoril po radiju in televiziji, da je ljudem obrazložil, da inflacija še ni poražena, in kaj smemo zaenkrat pričakovati od vladnega bojnega načrta.

NESTRPNOST NI LEPA ČEDNOST

Lahko si pač mislimo, kaj bi junija bilo, če ne bi sredi meseca vlada proglasila zamrznjenja, 30% inflacija je bila povprečje meseca, potem ko so v zadnjem tednu cene padle za 2 odstotka. Vladi si je tako vsaj delno oddahnila, ker ponovno ni bilo ne navalov na banke, niti ni dolar preveč poskočil, čeprav se je pokazala nova razlika med uradno ceno in ono, ki jo najdemo na črni borzi.

S strani raznih strokovnjakov, ki pa korak za korakom zasledujejo vladno izvajanje gospodarskega načrta, pa se je pojavilo kar zaskrbljenih obrazov. Mnogi menijo, da vlada le prepočasno izvaja napovedano skrčenje stroškov. Ni govora o odpustu uslužbencev, česar tudi vlada neče, a kaj malo konkretnih podvigov smo doslej zasledili na področju opevanega varčevanja.

V vladnih krogih pa se pojavlja ena sama želja: priti do konca avgusta ne da bi se vse podrla. Tako se znajdemo znova pred starim in znanim Alsogarayevim rekom, da je treba „prestati zimo“. V septembru namreč pride prva pošiljka dolarskih posojil, in vlada si bo oddahnila. Medtem pa bodo na mini-

in prejel 3 glasov več kot potrebnih (dve tretjine). Volili so ga člani strank sedanje vladne koalicije. Cossiga, ki je star 56 let, je najmlajši predsednik od vseh, kar jih je doslej imela italijanska republika. Kot ena najbolj značilnih osebnosti sedanje italijanske politične pozornice, je Cossiga že dvakrat napovedal konec svoje politične kariere. Usoda mu je seveda začrtala drugačno pot in ga pripeljala na najvišje mesto, ki si ga more zaželeli državnik.

Tone Miserit

strstvu trepetali, in se verjetno tudi križali, čeprav niso preveč požorni.

Strah vlade vedno stoji na „socialni eksploziji“. Številni primeri zasedb tovarn, med katerimi je tovarna avtomobilov Ford najbolj viden dogodek, pa obilne sektorialne stavke, kot železniških uslužbencev, ne napovedujejo ravno mirne zime. Gospodarski program namreč bo povzročil hudo recesijo, katere prvi odjek bodo novi primeri brezposelnosti in verjetno precej zaprtih industrijskih obratov.

UPANJE SOCIALNEGA PREMIRJA

Da bi laže dočakali pomladi, je vlada ponovno privlekla na dan idejo socialnega premirja, kateremu tukaj pravijo „koncertacija“. V ta namen se je predsednik v ponedeljek 8. sestal s predstavniki sindikatov. Vladi skuša pomiriti duhove, akoravno ti „duhovi“ sami ne vedo kaj bi.

Pri Glavni delavski konfederaciji se dobro zavedajo, da ni ne prilike ne prostora za kako hudo rovarjenje. Vendar je pritisk od spodaj vedno bolj hud, in če pridejo do sporazuma z vlado, morajo delavstvu nekaj pokazati. Zaenkrat je njihova glavna skrb, da bi vlada po zadevnem zakonu, ali z dekretom ali kakim sporazumom zagotovila, da ne bo novih odpustov, da se vsaj brezposelnost ne bi povečala. Vladi sama kaj takega ne more storiti, ker tudi dobro pozna položaj v podjetjih.

Zato so te dni imeli troje sestankov vodje največjih podjetij v državi; najprej z delavskim, nato z notranjim, in še z gospodarskim ministrom. Vladi jih prosi, naj bi se vzdržali vsaj novih odpustitev. Podjetniki bi bili pripravljeni ustreči v tej zadevi, a zahtevajo od vlade protiusluge. In tako se vlečejo pogajanja, medtem ko čas teče in se zamudi marsikatera prilika.

Vlada sama v resnici ne ve dobro kaj storiti. To se je izkazalo v že prej omenjenem primeru zasedbe industrijskega obrata tovarne Ford. Delavsko ministrstvo je najprej stavko proglasilo za ilegalno, nato pozvalo podjetje, naj izpolni neko privatno pogodbo z delavstvom glede odpustitev. Pri vsem tem se je tudi sodna oblast kaj počasi sukajla. Medtem je novica obkrožila svet, in kvarila ugled države. Kako naj si potem razlagamo moledovanje

vlade pred tujim kapitalom? Kdo bo imel voljo investirati v državi, kjer lahko kdorkoli zasede tovarne, ne da bi se temu hitro našla rešitev. Znova je trpel ugled države, in prav v trenutku, ko je krvavo potreben.

Pač pa je predsedniku Alfonsinu uspelo uglediti razmerje do oboroženih sil. V svojem govoru na zadnji skupni večerji je potolažil razburkane duhove. Pa ni nič izrednega iznašel. Le po pravici je povedal, da so pri vseh vojaških udarjih v preteklosti bili soudeleženi civilisti, kot ideologi ali pa podpihalci. Pa še indirektno je obljubil neke vrste amnestijo, pa kateri naj bi bili kaznovani le vrhovni odgovorni (torej člani „hunt“ za kršenje človekovih pravic in „tisti“, ki so v zatiranju gverile šli predaleč.

PERONISTI BODO ZMAGALI?

Skoraj gotovo da ne, kajti njihova himna jim obljublja uspeh, če bodo „vsi združeni“. Na vsedrжавni konvenciji v La Pampa se je znova pokazalo, da ni možnosti enotnega nastopa. To pot je prevladovala stara sindikalno-pravoverna veja, ki je domala odpravila obnovitveni sektor. Tako so na čelo stranke prišli možje kot senator Saadi (slaven po svoji polemiki z zunanjim ministrom Caputom ob snovi beagelske razmejitev), Triacea, sindikalist in član stare peronistične gremialne birokracije, in pa polemični Hermínio Iglesias, ki je postal glavni tajnik stranke. Torej isti ljudje, ki so že enkrat vodili stranko v volivni poraz.

Zakaj so bili poraženi uporni sektorji? Ker niso imeli ne strankarske strukture, ne jasnih ciljev ne enotnega nastopa. Medtem ko so se med sabo izživljali v pravdah o oslovi senc, jih je mirno pogazila strankarska struktura in vseh muh javni sindikalisti. Odpira se novo obdobje, počno novih prepirov, a vsaj stranka ima uradno novo vodstvo, da vsaj vemo, kdo je lojalen in kdo upornik. Pri volitvah pa to ne bo mnogo zaleglo.

Na kratko omenimo še študentovske volitve na pravni fakulteti buenosaireske univerze. Zelo pričakovno in nepričakovno je zmagala liberalna mladina, zbrana okoli pristave inženirja Alsogaraya. Zaslužen udarec dosedanja večini radikalne „Franja Morada“, ki so že enkrat zmagali z volilnim goljufanjem, kot pravijo. Zmaga „ucedeistov“, akoravno pišec teh vrstic tudi z njimi ne simpatizira, je važen dogodek, vreden primer demokratične reakcije, ki mnogim prižiga nove upe. Demokracija ima pač tudi taka presenečenja, in so vedno dobrodošla.

DR. LJUBO SIRC

Misli o slovenski bodočnosti

SODELOVANJE MED JUGOSLOVANSKIMI NARODI

Partijski monopol na oblasti v Jugoslaviji ne bo mogoče ukiniti, če se v borbi proti njemu ne združi opozicija v vseh republikah. Pri tem sploh ne gre za to, ali hočejo jugoslovanski narodi živeti v skupni državni tvorbi ali ne, marveč le za to, ali so dovolj realistični, da proti skupnemu zatiralcu, ki je ovira vsakemu razvoju na boljše, nastopijo skupno. Kolikor partija nastopa enotno, opozicija pa je razdeljena in celo med seboj v laseh, ni upanja, da bi mogla pospešiti razpad režima. Čakati bomo morali, da režim razpade kar sam, kar pa utegne trajati precej dlje.

Kolikor bodo jugoslovanski narodi zapadli šovinizmu in za vse namesto partijo obtoževali drug drugega, pri tem pa na partijo sploh pozabili, bo partija imela lahko delo po starem načelu deli in vladaj. Nasprotno, če bomo civilizirani, kot vsi trdimo, da smo, in torej dovolj strpni drug do drugega, da bomo govorili drug z drugimi in se tudi dogovorili vsak v svojem lastnem interesu za uglasen nastop, bomo morda le kdaj dosegli proti svojim sedanjim samozanim oblastnikom. Temelj za medsebojno sodelovanje mora seveda bi-

ti, da drug drugemu priznava pravico do samoodločbe na ozemlju, na katerem ima vsak od naših narodov večino.

Sodelovanje med našimi narodi, oziroma sodelovanje med oporečni ki vseh narodov, ni potrebno le zaradi boja proti prepočasni razpadajočemu režimu, temveč tudi zato, ker sicer ne moremo računati na simpatije v zahodnem svetu. Če grozi, da bi uspeh opozicije privedel v Jugoslavijo le do spopadov med jugoslovanskimi narodi in morda celo do krvavega obračunavanja, bodo zahodne vlade, predvsem pa vlada ZDA, še naprej podpirale sedanji režim, ker jim komaj kaj drugega preostane. Kdor ne verjame, naj prebere izmenjavo stališč med State Departmentom in komitetom Mihajlova v Washingtonu, objavljeno v srbohrvaščini v biltenu Demokratijski vsretni št. 2 ali v angleščini kot posebna brošura novembra 1983, ki jo je ponatisnil tudi londonski Survey poleti 1984. Zahodna javnost se zelo boji balkanizacije jugoslovanskega prostora, ki si noče nakopati novih skrbi zaradi prepirov med narodiči, za kar nas zahodnjaki imajo, in ker se boji sovjetske intervencije v taki zmedji. Edini argument proti takim bojaznivim je štrpno sodelovanje med jugoslovanskimi narodi in medse-

(3)

bojno priznavanje narodnih pravic, kakor jih razume mednarodna javnost.

Žal je med nami cela vrsta neumnežev, ki so na komunistično tiranijo popolnoma pozabili in so se celo pripravljeno vezati na Sovjetsko zvezo, ker si domišljujejo, da bodo tako uveljavili interese svojega naroda na račun in škodo drugih. Tako nekateri hrvaški šovinisti iščejo stikov poleg s Sovjeti tudi s sofijskim režimom in z Albanijo, da bi dobili zavezništvo proti Srbom. Ne le, da taka politika lahko privede le do krvavega spopada in celo za Hrvate same do še hušje komunistične tiranije, upravičen je sum, da bi nekateri teh šovinistov hoteli škoditi s svojimi povezavami tudi svobodnemu svetu, saj je med njimi nekaj pripadnikov ameriške levice, ki si je prisvojila ime „liberalov“ in ki v svoji neumnosti sovrvaži ameriško svobodo in je v svojih utvarah pripravljena pomagati Sovjetski zvezi. Človek lahko samo strmi nad omejenostjo takih in njim podobnih ljudi — moramo jih izolirati zaradi njihovega domačega fašizma in mednarodnega filokomunizma.

JUZNJAKI V SLOVENIJI

Kaže, da je Slovence precej vrglo iz tira naseljevanje iz drugih delov Jugoslavije v Slovenijo. Za narod dveh milijonov je taka reakcija komaj presenetljiva. Vendar to ni pojav, ki bi bil omejen na Slovenijo — v nekem smislu se je v

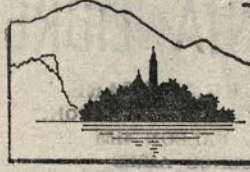
Sloveniji pojavil celo zelo pozno. Gre za to, da so se v vseh bogatejših delih Evrope domačini nehali ukvarjati z nekaterimi nižjimi in težjimi posli, kar je privabilo izseljenke iz manj razvitih evropskih in izvenevropskih predelov. Začelo se je tako priseljevanje takoj po vojni v Švico, sledile so Francija, Nemčija, Švedska, Avstrija itd. Povsod je nastalo trenje zaradi jezikovnih in kulturnih razlik med domačini in prišleki. Rešitve še niso našli nikjer še posebno, ker sta si v nasprotju narodna zavest domačinov, ki zahteva asimilacijo, in narodna zavest došlekov, ki zahteva, da ostanejo zvesti kraju, odkoder so se priselili.

Za Slovence je vse to trd oreh — na področjih velikih jezikov se priseljenci takoj od začetka naučijo jezika okolja, najsi ostanejo kulturno še tako drugačni. V Sloveniji imajo srbohrvaško govoreči vtis, da jih Slovenci tako in tako razumejo, razen tega je pa znano, da so posebno Dinarci zelo trdi za učenje drugih jezikov. Na splošno slišim, da se slovenščine končno le povečini naučijo.

Kaj sedaj? Najbolj preprosto bi seveda bilo, če tega splošnega evropskega pojava ravno v Sloveniji ne bi bilo. Toda je in prav nič ne kaže, da bodo Slovenci spet začeli pobirati smeti in delati na cestah, tako da za prišleke ne bo manjkalo služb. Kar mene zadeva, sem prepričan, da Slovenije ne bo konec in da slovenščine ne bo uničilo tudi 10% priseljencev. Malo samozavest-

ni moramo le biti in ostati pri prepričanju, da naš jezik in naša kultura nista na tako šibkih nogah, da bi ju pomedlo v stran nekaj priseljencev z juga. Moramo se samozavestno obnašati naprej kot Slovenci in vztrajati na slovenščini kot uradnem jeziku.

Prenapetost, ki se je razrasla v Sloveniji v tej zvezi, se mi zdi zelo slab znak za Slovence in za njihovo racionalnost. Neki pisatelj je postal ves živčen in objokuje, da po Ljubljani smrdi po turškem čevapu. Menda ne ve, da po čevapu ne smrdi samo na Mestnem trgu ampak tudi v Stuttgartu in celo v Londonu, ker je pač ta vzhodna jed očito toliko dobra, da si jo ljudje privoščijo po vsej Evropi. Menda usoda Slovencev ni odvisna od tega, ali jedo samo kranjske klobase. Povrhu so ti priseljeni delavci, ki so prinesli čevapčiče — dasi smo jih tudi pred vojno jedli celo v Kranju — in ogražajo z njimi Slovence, še reveži, ki nimajo primernih stanovanj, tako da postajajo po ogljih. To spet moti nekatere estete, ki so jim kljub njihovega socializmu resnični proletarci zmeraj na poti in imajo zanje takoj pri roki izraz „lumpenproletariat“. Kar je še hušše, so se menda začeli družiti z ljubljanskim lumpenproletariatom. Groza in strah! Žal je takega lumpenproletariata na poti v boljše bodočnost precej po vseh bogatih delih Evrope. Kot drugod, bodo tudi Slovenci morali kultivirati svoje in došle lumpenproletarce z zgledom in morda s tem, da jim preskrbe boljše stanovanja.

NOVICE IZ SLOVENIJE

MURSKA SOBOTA — Slovenski gobarji so opozorili na pretirano nabiranje užitnih gob, ki so po nekaterih okrajih (npr. Primorska) precej razredene.

KAMNIK — Lira, ki je najstarejši slovenski pevsko društvo, je imelo svoj redni letni koncert. Je to moški zbor, ki zavzema važno mesto med številnimi in bolj popularnimi okteti. Dirigent Samo Vremšak je spored ločil v dva dela: v prvem so bile vsebinsko zahtevnejše, v drugi pa bolj razigrane skladbe.

CELJE — Trije obrtniki so po projektu ITC Celje izdelali horizontalni stroj za razmaščevanje, pranje in sušenje ravnega stekla, ki služi za izdelavo ogledal. Zaenkrat so tako opremo le uvažali; stroj bo last banjaluskega podjetja Kristal. Uvoz bi stal 140 tisoč mark.

LJUBLJANA — Simfonični orkester RTV Lj bo v tej sezoni, ko praznuje 30 let igranja, nastopal z osmi koncerti ter slavnostnim 13. septembra. Predstavil se bo z Bachovim koncertom za violino in Beethovno Deveto simfonijo, na slavnostnem pa Škerjančevu Četrto simfonijo ter Mahlerjevo Peto simfonijo.

IZOLA — Najdražji ulov rib imajo pri Droga Rib. Sicer ulovijo petino rib okrajnega ribolova v Jadranu, a i-taka!

majo visoke stroške pri odplačevanju ladij, posojil in obresti, ter večjo porabo goriva, ker se morajo iz vsakega ulova vračati domov. Druga bližja pristanišča, v katerih bi lahko pretovarjali, so zgradila marine in priveze za jahte na račun večjih ladij.

LJUBLJANA — SAZU (Slovenska akademija znanosti in umetnosti) je na letošnji skupščini (občnem zboru) pregledala opravljeno delo in izvolila deset rednih, sedem dopisnih in devet zunanjih dopisnih članov. Kot posebnost letošnje izbire poudarjajo sprejem prve ženske v visoki krog akademikov (paleontologinja Dragica Turnšek), dosedaj najmlajšega člana, 40-letnega matematika Josipa Glogovnika ter (skrajni čas!) Slovence iz zamejstva. Ne bi bilo napačno, če bi pogledali še v širni svet med zdomce in povabil kakega znanstvenika in umetnika v svoj krog.

LJUBLJANA — Prvi letalski vozni red v slovenščini je izdal JAT (jugoslovanski aerotransport) letos, ko praznuje 38 let obstoja. Izšel je istočasno z makedonskim. Pravijo, da želi s tem postati resnično jugoslovansko podjetje (po 38. letih!) — vendar ni razlog za to dejanje „enakopravnost narodov in jezikov“, temveč čisto komercialni, saj so ugotovili, da poslovavnici v Ljubljani in Mariboru „zelo dobro delata in širita poslovanje“. Enakopravnost pa

priljubljenih otroških pesmi. Elvi Slokar, ravnateljica tržaškega učiteljskega Anton Martin Slomšek, je uvodne misli zaključila s Slomškovo mislijo: „Slovenska šola, ki ne poje, prvič: ni slovenska, drugič: sploh ni šola!“

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti je priredila okroglo mizo na temo „Craxijeva vlada in globalna zaščita“. Sodelovala sta deželni svetovalec SSK Drago Štoka in predsednik deželnega sveta SSK Rafko Dolhar. To srečanje je bilo prvo v okviru obnovljenega mladinskega odbora SSK.

Občinski svet v Gorici je zaključil s svojim mandatnim delom. Pred tedni je bil končno izglasovan proračun goriške občine. Župan Scarano je v svojem poročilu obravnaval vsa področja gorške občine. Podčrtal je predvsem važno vlogo, ki jo ima Gorica v obsejnim sodelovanju in izvajanju Osimskih sporazumov. Goriški župan se je dotaknil važnih gospodarskih zadev, podčrtal je razvoj industrije in trgovine. Velik poudarek je dal kulturnemu delovanju in šolstvu. Zaustavil se je tudi pri vprašanju slovenske manjšine in zlasti podčrtal pričakovanje zaščitnega zakona, ki naj bo pravičen in za vse sprejemljiv.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnostne novice

Rojstvo: V Tartagalu se je rodil 28. junija Andrej Viktor Radoš, sin Jožeta in ge. Karmen roj. Pugalj. Čestitamo!

POKOJNA PAHORJEVA MAMA

V torek, 12. junija, je umrla po kratki bolezni v 95. letu starosti gospa Justina Pahor roj. Jerman, bolj poznana kot Pahorjeva mama. Pokojna je bila gotovo med najstarejšimi rojaki tukaj v Argentini.

Pogrebno mašo je naslednji dan opravil na njenem domu msgr. A. Orehar v spremstvu župnikov A. Avguščina in M. Borštarnarja, ki so nato spremljali pokojno tudi na pokopališče.

Doma je bila iz vasi Rove pri Kamniku, iz znane Pirčeve družine. Imeli so gostilno in vaško trgovino. Imela je več bratov in sester, katere je vse preživela. Kot mlado dekle je šla v službo v Opatijo k dobri in bogati družini. Tam se je spoznala in poročila z Jožetom Pahorjem. Kmalu po poroki sta se preselila na Gorenjsko, kjer je mož dobil službo v znanem Nastranovem mlinu v Radomljah. Dogradila sta lep dom in v družini so doraščala tri hčerke in sin Jože, ki je bil žrtve zadnje vojne v boju proti narodnemu sovražniku. Ubit je bil v Teharjah. Tudi starši in hčerka Majda so iz istega vzroka ob koncu vojne odšli od doma neznani usodi nasproti. Preko koroških taborišč je družina prispela leta 1949 v Argentino, kjer so si kmalu v mestu Boulogne zgradili nov in prijeten dom. Mož ji je umrl pred sedemdesetimi leti in odslej je mama živela pri hčerki Majdi, poročenici Knap.

Pokojna mama je bila vedno vesela značaja, globoko verna in zavedna Slovenka, ter imela odprto srce do potrebnih. Od malih dohodkov je veliko žrtvovala za misijone in druge dobrodelne ustanove. Zelo rada je čit-

Slovenci na Koroškem

„Koroška poje“, vsakoletna osrednja zborovska prireditev Krščanske kulturne zveze je bila letos posvečena 1100-letnici smrti sv. Metoda. V Domu glasbe v Celovcu so v nedeljo 3. marca prepevali cerkveni zbori in skušali graditi mostove v verskem, kulturnem in narodnem oziru, kot sta jih gradila sv. brata med vzhodom in zahodom.

Drugo mesto pri mladincih srednje-težke kategorije na avstrijskem prvenstvu v boksu je osvojil 17-letni Franci Wieser, dijak slovenske gimnazije.

Slavnostna prireditev „Koroška pomlad — naša vired“ je bila višek Koroških dnevov v Ljubljani. Od 14. pa do 16. marca je bil namreč v Cankarjevem domu niz prireditev, kot nastop Glasbene šole, igre, razstavi, literarni večer, pričevanja o zlomu nacizma in koroška vigred.

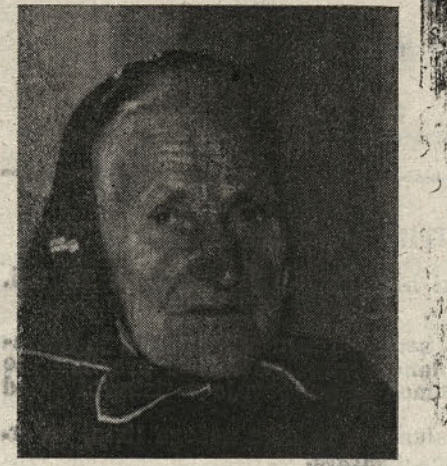
na rokah ostre zarez. Metali so jih na kamione kot drva, drug na drugega. Pri tem je imel srečo, kajti ostal je na robu kamiona, Neprerastano je nagovarjal sotrpina, naj bi ušla, toda mladi študent se ni upal.

Ko so jih skladali s kamionov, ga je neki partizan vprašal: Kaj si bil pri domobrancih? Hladnokrvno je odgovoril, da mitraljezec. Koliko si jih pa pobil, je bilo naslednje vprašanje. Ne vem, ker jih nisem štel, je bil odgovor. Potem boš pa šel prvi v jama, da boš druge nosil. In tako sta bila z mladim študentom prva v vrsti na poti proti jami. V trenutku, ko so začeli streljati, se je hitro priklonil in skočil v jama, le malo las mu je postrigla krogla in že je bil v nezavesti na dnu brezna skupno z mrtvim prijateljem. Med tem, ko so nanja padala trupla, je prišel k zavesti in se na nerazumljiv način rešil naveze mladega študenta in se začel ob strani brezna kopti po mrtvih truplih proti vrhu. Ko je prenehalo streljanje, je našel poleg sebe še dva živa prijatelja, ki sta pa kmalu omagala, toda njemu je bilo dano, da se je splazil do roba brezna. Ko je prišel na površje, je bila noč strašno temna, niti koraka ni videl pred seboj in po nekaj korakih je padel v drugo jama; komaj se je rešil te, je po kratki hoji padel še v tretjo in tudi iz te se je rešil.

Po nekajurnem počitku je nadaljeval pot proti domu. Toda kmalu se je znašel pred drugo oviro, treba je bilo prekoračiti Savo, toda kako, ker mostovi so bili vsi zastraženi. Končno se mu le posreči dobiti na bregu star čoln. Komaj privesla malo čez sredo reke, že začuje prve strelje, z bliskovito naglico se vrže v njene valove in priplava do drugega brega, medtem ko prestreljeni čoln nadaljuje pot s Savinim tokom. Sestradan in utrujen se napoti do prve hiše in prosi za skromno okrepčilo. Dobra gospodinja mu res pri- nese skodelice kislega mleka, ki je z bliskovito naglico steklo po grlu. Medtem pa pride v hišo gospodar, ki ga zelo nevljudno vpraša: Kdo pa si ti? A preden mu odgovori, je že segel po puški obešeni na steni, on pa hitro skozi odprto okno v dir. Dolgo časa teče za njim po gozdu, sem pa tja so švigali strelji. Ko vidi, da se mu vedno bolj približuje, se hitro vrže za grm in oni sledi po poti mimo njega. Ko ga je videl teči mimo, ne da bi ga opazil, se mu je kamen odvalil od srca in se prav priréno kar skoraj preveč na glas nasmeljal.

Nadaljeval je pot proti svojemu domu. Bil je že v mraku, ko je potrkal na vrata svoje rojstne hiše. Vrata mu je odprla mati in ga presenečeno vprašala: Kdo pa ste vi? Ja, mama, ali me ne poznaš, tvoj sin Janez sem! Tedaj pa je začela jokati in kričati, kajti vsled mučenja in prestanega trplje-

vala in to do zadnjega brez očal. Naročena je bila in se zanimala za vse slovenske časopise in revije. Rada je zahajala v carapachayski Dom k nedeljskim mašam in na druge slovenske prireditve.

Naj ji bo Vsemogočni dober plačnik in naj v miru počiva ob možu v tuji zemlji. Hčerka Majdi in Silvi v domovini pa izrekamo globoko sožalje.

OČETOVSKI DAN

Letos je bilo že drugo leto odkar je naša mladina začela tudi s praznovanjem očetovskega dne. Če imajo mame ta privilegij, zakaj ga ne bi imele tudi očete. In res kar prijetno je bilo. Po telovski procesiji so bili vsi očete pa tudi mame povabljeni v klet Našega doma, kjer se je pri pogrnjenih mizah razvijal sledeči kulturno-družabni program: Na oder je stopila Danica Malovrh in v kratkih besedah najavila smisel srečanja. Po kratkih recitacijah mladenk je zapel otroški zbor pod vodstvom Anice Mehle. V imenu mladine je nagovoril očete in se jim zahvalil za njihov skrb in dober zgled Jure Miklič. Prvi del programa je nato zaključil mladinski pevski zbor pod vodstvom požrtvovalnega pevovodja Andreja Selana. Po končanem kulturnem programu se je v imenu očetov zahvalil mladini predsednik Našega doma Jože Miklič. Posebne čestitke je izrekel tudi duhovnemu očetu in istočasno izrazil priliko in mu čestital in podaril skromno darilo za njegov bližajoči se god. Sledila je zahvala s kratkimi spodbudnimi besedami našega dušnega pastirja dr. Starca.

Po lepem in jedratem kulturnem programu je mladina vse navzoče nagradila s pristnimi domačimi krvaviciami in pečenicami ter kislim zemljem. Da so bile res dobre in okusne kot včasih doma je dokaz to, da so jih delali Bogo Urbančič, J. Janežič in F. Štrubelj. Ob lepi muziki in krasni zakuski nam je kar prehitro potekel večer.

MLADINSKI ZAJTRK

V letošnji poslovni dobi je sanhuška mladina uvedla tudi drugo novost in sicer mesečne skupne mladinske zajtrke. Na zadnjega pa je povabila tudi mladeniča, ki je ravnokar prišel iz misijonskega področja, kjer je kot laični misijonar delal tri leta. Lojze Erjavec je v zelo lepi in prikupni slovenščini in ob spremljavi skioptičnih slik prikazal življenje in trpljenje ljudi na Madagaskarju. Mladina je z izrednim zanimanjem zasledovala njegova izvajanja in po končanem predavanju so bili vsi soglasni in zadovoljni ter je bilo vse kar prekratko.

J. M.

SLOVENSKA PRISTAVA

OBČNI ZBOR DRUŠTVA SLOVENSKA PRISTAVA

V nedeljo, 9. junija, je Društvo Slovenska pristava sklicalo redni letni občni zbor, na katerem naj člani slišijo poročila o delu odbornikov v pretekli poslovni dobi.

Vsak odbornik je razložil svoje delo, v katerem so bili uspehi, nekateri porazi in še nedokončano delo. Med vsemi je bilo poročilo tajnika Franceta Perniška najobsejnejše, ker je predstavil statistično sliko rojakov iz pristavskega okolja. Po dosedaj razpoložljivih podatkih je ugotovil, da je na pristavskem področju naseljenih 153 slovenskih družin s 638 člani. S temi podatki je razbrati, da Pristava nima tako majhnega zaledja — nasprotno, veliko je in naloga aktivnega Pristavčana je navdušiti vsakega, da se vključi v družbo pristavskih rojakov.

Iz podanih poročil odbornikov in zaokrožene slike vsega dela v besedah predsednika dr. Julija Savellija, je poslovna doba dotedanjega odbora bila zaključena z zadovoljivim uspehom. Ni se razlikovala bistveno od prejšnjih, saj je delo že več let uravnano v isto smer: dograditev in ureditev prostorov ter poživeti pristavsko življenje na vseh področjih. In tako bo tudi — vsaj zaenkrat — v bodoče.

Ker je potekla doba odbora, so bile na vrsti volitve za odbor, ki bo vodil dela na Pristavi v letih 1985-87. Soglasno so sprejeli predloženo odborovo listo, ki jo sestavljajo: predsednik: dr. Julij Savelli; odborniki: Miha Gaser, ga. Kristina Jerovškova, France Pernišek, Ludvik Kopač, Leopold Golob, Janez Jelenc, arh. Ivan Kogovšek, Gregor Batagelj, dr. Nataša Krečičeva, ga. Anica Zarnikova, ga. Metka Magistrova, Kazimir Keber, Franek Klemenčič, inž. Andrej Grohar, France Jerovšek, Miha Zarnik, France Rant, župnik France Bergant; nadzorni odbor: Ivan Klemenčič in Nande Česarek.

Pri zadnji točki — predlogi in slučajnosti — seveda ni manjkalo razgovor o določanju višine članarine in o zbiranju sredstev za gradnjo, ki prihaja — končno — v zadnjo fazo.

GB

GORIŠKA in PRIMORSKA

Sindikat slovenske šole je oklical protestno stavko, ki so jo izvedli šolsko osebje in dijaki v Trstu in Gorici. Na ta način so protestirali, ker je senatna komisija radikalno spremenila besedilo 24. člena zakonskega osnutka o obnovi višje srednje šole. V novem besedilu ne omenjajo slovenske šole in njenih vprašanj. Solidarno se je izrekla Enotna slovenska delegacija ter poslala ministru za šolstvo protestno brzojavko.

40-letnice obnove slovenskih šol v Italiji so se spominjali letošnjo jesen na Primorskem. Osrednja proslava se je vršila s slovesno akademijo v tržaškem gledališču Rossetti. Na njej so sodelovali šolarji in dijaki vseh primorskih slovenskih šol. Tisoči šolarjev in dijakov, ki so se izsolali na naših primorskih solah in so zdaj na vidnih mestih kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja, pričajo o življenjskosti povojnega delovanja slovenskih šol.

Nad 450 otrok je nastopilo na Reviji otroških in mladinskih pevskih zborov. Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu prireja to kvalitetno revijo „Pesem mladih“. Prireditelji so se na tiskanem programu še posebej spomnili 75-letnice Ljubke Šorli, ki je ustvarila veliko

† Janez Ozimek

Z bliskovito naglico se krčijo vrste naše povojne emigracije; saj ni čuda: vojna in revolucija sta pustila svoj pečat.

Janez Ozimek se je rodil 2. maja 1922 v vasi Rožempel pri Mali vasi, fara Dobrič. Zelo rad je omenjal svojim prijateljem, da je bil krščen pri istem kamnu kot škof Friderik Ba-

raga. Komaj je dopolnil štiri leta, mu je umrl oče invalid iz prve svetovne vojne, v kateri je izgubil obe nogi. Vsled te izgube je moral že v zgodnji mladosti za kruhom, dobil je službo na neki kmetiji v Lavrici. Toda prišla so vojna leta, pokojni Janez ni okleval. Takoj je videl, kje je njegovo mesto,

in se prijavil k domobrancem, bil je nastavljen v udarni bataljon kot mitraljezec. Po vojni se je skupno z ostalimi domobranci napotil v tujino, kjer ga je doletela ista usoda kot ostalih 12.000 junakov. Kaj vse je doživel v tistih junijskih dneh pred štiridesetimi leti, ni hotel nikomur praviti. Le to ga je bilo slišati večkrat, da če bi moral še enkrat vse to prestati, bi radje umrl. Toda enemu izmed njegovih prijateljev je podrobno razložil potek tistih dni in ta nam je to njegovo trnjevo pot takole opisal:

Vračal se je z enim izmed zadnjih transportov, s katerim je šlo tudi veliko civilistov. Pot do teharskih morišč nam je že znana po pričevanju drugih živih prič. Na teharskih dvoriščih je delil usodo z ostalimi sotrpini, ki so pet dni prenašali žejo, glad in vročino. Stražarji so neprerastano ponavljali: Kdor bo dvignil glavo, ga bo mo tako ustreli. Od časa do časa so spraševali, če kdo želi vode, in kdor se je oglašil, je takoj dobil s kopitom po glavi. Tu sta se z bratom zadnjikrat videla in se z očmi poslovila, kajti on je odšel z enim kamionom prej na morišče. Bil je zvezan z nekim mladim študentom in to tako močno, da so se mu še sedaj poznale

nja je bil bolj podoben prikazni kot pa njenemu sinu. Po štirimesečnem skrivanju se je nato skupno z ostalimi skrivalci napotil proti svobodi.

Res ena izmed najzanimivejših prič najbolj žalostnih strani zgodovine našega naroda, ko je na zverinski način moril brat brata.

Svoja begunska leta je preživel v Italiji po italijanskih begunskih taboriščih in se nato skupno z ostalimi preselil in Argentino. Takoj od začetka je bil zaposlen v gradbenem podjetju in si s svojo marljivostjo in varčnostjo zgradil dve enonadstropni hiši. Leta 1951 se je poročil s Franko Modic in v srečnem zakonu sta se jima rodila dva otroka: Janez in Cvetka poročena Barreto. Zadnje mesece mu je bila v veliko veselje vnukinja Mirjam, s katero se je zelo rad igral. Bil je zaveden Slovenec in dober katoličan, zelo pogosto je molil za srečno zadnjo uro in bil res tudi uslišan, kajti po kratki bolezni je 8. junija mirno zaspal v Gospodu. Pokopali smo ga na okrajnem pokopališču Villegas 10. junija t. l. Ob odprtem grobu mu je spregovoril njegov bivši poveljnik Ludvik Hren.

Naj ti bo lahka zemlja, v kateri si preživel več kot polovico svojega življenja. Kot hraber borec in dober soseled nam boš ostal v trajnem spominu. Tvoji užaloščeni družini pa naše iskreno sožalje.

Sosed

SVOBODNA SLOVENIJA TEBI

- avdiovizual o zgodovini in pripravi lista
- domačo večerjo
- to srečko za žrebanje barvnega televizorja
- prijetno zabavo s presenečeni

TI SVOBODNI SLOVENIJI

- pomoč
- solidarnost
- zvestobo
- 5.— Avstralov v dar za tiskovni sklad

KULTURNO DRUŽABNA PRIREDITEV SVOBODNE SLOVENIJE

v soboto, 3. avgusta 1985 v Slovenski hiši, R. Falcón 4158, ob 20. uri.

Huda inflacija v prvi polovici leta, sedaj pa zamrzovanje cen je postavilo Svobodno Slovenijo pred težko finančne probleme. Zato prosimo vse prijatelje lista, da mu priskočijo na pomoč in prispevajo v tiskovni sklad z nakupom srečke.

V tej je vključen avdiovizual o poslanstvu in delu našega lista, večerja in žrebanje prenosnega televizijskega aparata.

VSEM DAROVALCEM — HVALA ZA POMOČ.

Konzorcij Svobodne Slovenije

MEDNARODNI TEDEN

Kanada

MISIJONAR PETER OPEKA

NASILJE IN TERORIZEM pretresata svet. Komaj je Reaganu uspelo pozitivno zaključiti problem ugrabitve letala v Beirutu (končno so dosegli svobodo vseh talcev), že je glavne evropske prestolnice udaril val atentatov. R m, Madrid in Atene so bile isti dan, ponedeljek 1. julija, prizorišče bombnih napadov. Smrtne žrtve in izredno številno ranjenih je žalostna posledica nezaznane in neljubene na svetu.

ANGLEŠKI ministrski predsednik Marjet Thatcher napovedujejo skorajšen konec vladanja. Napovedi temeljijo na izidih volitev enega poslanca v volilnem okrožju Brecon. Tu je zmaga volilna koalicija socialdemokratov in liberalcev. Laburisti so ostali na drugem mestu, vladni konservativni kandidat pa kar na tretjem in zadnjem. Če se slični rezultati ponovijo na prihodnjih volitvah (in opazovalci smatrajo da se bodo), bo to pomenilo konec konservativne vlade.

ŠPANSKA socialistična vlada je doživela pravo krizo. Ministrski predsednik Felipe González je sam organiziral delno zamenjavo, pa bi plaz skoraj odnesel celotno vlado. Tako je pet ministrov zapustilo svoja mesta, med njimi najvažnejši zunanji minister (Fernando Morán, ki je Španijo spravil v Evropsko gospodarsko skupnost) in gospodarski minister Miguel Boyer. Pretres ni bil le nepričakovan, temveč tudi tako silen, da sedaj opozicija iz leve in desne zahteva od predsednika vlade naj obrazloži zakaj je prišlo do krize.

Kanadski Indijanci in mi

Je bil naslov predavanja, ki ga je imela gđ. Marija Babič na sestanku Društva mož in fantov župnije Brezmadežne. Indijanci so prvi naseljenci v Kanadi, ki so na tem ozemlju živeli že stoletja predno so se začeli tu naseljevati Angleži in Francozi. Ti so se polastili njihove zemlje in jih tudi sicer izkoriščali. O vsem tem je govorila gđ. Babič zelo zavzeto. Citirala je papeža Janeza Pavla II, ki je lani na obisku v Kanadi s pozornostjo govoril

Zvezna odbora SDO in SFZ

vabita na

VEČER VALČKOV IN POLK

13. julija ob 21. uri

V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU.

Sodeluje "MAGNUM"

OBVESTILA

SOBOTA, 13. julija:

Visokošolski tečaj ob 16. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 14. julija:

Tomžola Duhovnega življenja v Slovenski hiši.

Informativni sestanek SLOGE v Capachay po slovenski maši.

SREDA, 17. julija:

Sestanek Lige žena-mati v San Martinu ob 18.30 uri.

NEDELJA, 21. julija:

Občni zbor MUTUALA SLOGA v Slovenski hiši ob 11. uri.

Zlata maša dr. Filipa Žaklja v slovenski cerkvi Marije Pomagalj ob 16.

SOBOTA, 27. julija:

Redni pouk Slov. Srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Predavanje dr. Milana Komarja v okviru SKAS-a in Visokošolskega tečaja ob 16. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

SOBOTA, 3. avgusta:

Prireditelj tednika "Svobodna Slovenija".

Uredništvo išče Božično protikomunistično poslanico, ki jo je sestavil inž. Jože Sodja in je izšla v zadnjem tednu meseca decembra 1943. Če ima kdo izvod poslanice ali objavo v časopisu, ga prosimo, da nam javi, posodi, ali pošlje fotokopijo. Hvala!

DRUŠTVENI OGLASNIK

V knjižnici Zedinjene Slovenije so vam na razpolago sledeče knjige: Dr. Anton Trstenjak: Psihologija dela in organizacije; Dr. Draga Čermelc: Alergijske bolezni; Jože Pahor: Pet desetega brata; Jože Javoršek: Nevarna razmerja; F. Claes: Beloglavček; France Kobljar: Moj obračun; Osiip šest: Kar po domače; Leopold Suhadolčan: Z vami se igra krojaček Hlaček; Alojzij Bolhar: Slovenske narodne pripovedke.

o Indijancih in znova naglasil, da imajo pravico odločanja v svojih zadevah in jih branil pred zapostavljanjem. Nato je govnica predvajala še film, ki v besedi in sliki prikazuje, kako so Indijanci navezani na naravo in njene lepote. Njm gozdovi, jezera, živali, rastline velike več pomenijo kot civiliziranim ljudem, ki so prišli v Kanado iz Evrope.

NAROČNIKOM V ARGENTINI

Kot je znano, smo nastavili naročnino za naš list v začetku aprila na A 5,3 (A 6 po pošti). Te cene so sedaj zamrznjene, inflacija pa je do srede junija dosegla vsaj 100%, kar bi nanoslo pri naši naročnini A 10,6 (A 12 po pošti).

Prosimo vse naše naročnike, da pri plačevanju naročnine to upoštevate in razliko naklonite v naš tiskovni sklad.

Hvala za razumevanje.

Uprava

SDO

San Martín

vabita na

MLADINSKI DAN

Spored: 8.00 — začetek tekmovalnj

odbojke

11.30 — sv. maša

19.00 — kulturni program

nato prosta zabava

Sodeluje Magnum

SFZ-SDO

Ramos Mejía

te vabita na mladinsko sv. mašo in na predavanje o krščanskih sektah v nedeljo 14. julija ob 9. uri.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono: 69-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,
dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 299831	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1985: Za Argentino A 5,30, pri pošiljanju po pošti A 6,00; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

Prispevajte v tiskovni sklad!

KLINIČNE ANALIZE

Lic. Zofija Pograje

"Obras Sociales"

Bolnike obiščem na domu.

Informacije na Tel. 629-6901.

"Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu."

Vdani v božjo voljo sporočamo vsem prijateljem in znanecem, da nas je nenadoma dne 6. julija v 78. letu starosti zapustil za vedno naš mož, oče, stari oče, brat, svak, stric in tast

Alojzije Modic

Pokopali smo ga naslednjega dne na pokopališču Villegas, kjer čaka vstajenja.

Zahvaljujemo se duhovnikoma Matiju Borštnarju in dr. Alojziju Starcu za pogrebno sv. mašo in pogrebne molitve, vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, ter vsem darovalcem cvetja.

Priporočamo ga v molitev in v blag spomin!

Zalujoči:

Žena Marija,
hčerki Miči in Ivanka ter sinova
Lože in Franci, z družinami;
brat Martin, sestra Marija
in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Mihovce, Strahomer, Kot, Vrbljenje, Matena.

Marja Rodziewiczowna

HRAST

(DEWALJTIS)

Invalid je sklenil roki kot k molitvi. „Ne pravite tega nikomur,“ je prosil. „Življenje mojega fanta bi uničil. Že od zibelke ima krvavo življenje. Kar tisti veper, ki ga psi napadajo, se brani in premetava. Ni storil tega iz hudobije, temveč iz jeze. Najslabša zver brani svoje, njemu pa hočejo ukrasti še to malenkost, ki jo ima. Sodišče pa ne vprašuje za dušo, temveč sodi po dejanjih. Ne pričajte proti njemu!“

Ob teh besedah, ki jih je le deloma razumela, je bila kar užaljena.

Zivahno je stresla z glavo in po trenutku dejala:

„Gospod Czertwan je odšel na žandarmerijo, jaz pa pazim na tega. Rešite žida!“

Stari se je razgorel, skrb je zginita z nagubanega čela, s priznanjem in ponosom in je pogledal v oči.

„Plemenita ste, gospodična. In razumna! Ho, ho, ho! Moder svet. Razume se. Treba ga je rešiti.“

Stari žid je počasi dobival zavest, usedel se je na tla in z motnimi očmi iskal okrog sebe.

„Kaj ste dobili napad krčev, gospod žid?“ je navno vprašal Ragis.

„Ej s silo so me, s silo! Kaj se je zgodilo z mano? Kje je oni razbojnik Ubi? me je! Nasilje! Na sodišče grem z njim! Ah, glava mi je počila, srce se mi je raztrgalo. Ubit sem! Mrtev! Ojoj, ojjoj!“

„Gotovo ste stikali za gnezdi, pa ste

padli s hrasta, se potolkli in pohabili!“
„Kakšna gnezda? Kdo padel? Jaz sem kupil ta gozd. Tu pa so me pobili! Pritožil se bom na sodnijo!“

„Na koga pa? Ko smo mi prišli sem, ni bilo tu žive duše.“

„Kakšne duše? Kdo je prišel? Ta stari hrast sem preskušal, tedaj me je nekdo zgrabil in pobil. Oh, glava mi bo padla stran, v prsih me boli! Oh, oh, mrtev sem, ubili so me!“

„Gotovo ste bili pijani, ko ste šli v gozd, in pijani, ko vas je tisti nekdo zagrabil. Zakaj ste pa hoteli podreti tisti stari hrast, v katerega strženu sedi sam hudič? Ne veste, da se ga nihče ne dotika, kajti če je kje le špranja v skorji, bo zanj slabo za telo in dušo. Vi ste tako dolgo tolkli in izizivali, da je planil ven!“

Žid je pogledal z okroglimi očmi. Premeril je pohabljenca in mlado gosposkično.

Ta ni mogel biti njegov napadalec. Tedaj se je spomnil na svoje delavce ter na naglico, katero mu je priporočal tisti, ki mu je gozd predal. Stopil je na nogo.

„Oh,“ je stokal, „vse zdravje je šlo iz mene! Oh, oh!“

Sključen in šepast se je povlekel najprej v gozd, za njim pa je Ragis zapretil z roko.

„Pojdi, le pojdi!“ je zamrmral.

„Boga zahvali, da še živiš!“
Na jasi sta ostala dva zvesta Mar-

49) kova tovariša. Irenka bi se rada pogovarjala s starcem, pa ni imela s sabo „Pogovorov“. Tako ji je ostalo le poslušati in ji dopovedovati z rokami.

Ragis ni bil molčič kot Marko. Usta se mu niso nikdar zaprla. Znal je govoriti z ježom in z žerjavom, z gospodom in kmetom. Ni se brigal za to, da li ga razumejo ali da ga sploh poslušajo.

Takoj se je skobacal na kamen in pogledal, kako je stari hrast zasekan. „Ne bo mu škodovalo,“ je presodil. „Še sto pokolenj bo lahko preživel! Je žilava ta starina! Ho, ho! Take rane so zanj — igrača! Celo brez obkladka gospodične Hanke lahko ozdravi!“

Ko je stopil na tla, je zagledal Margasa.

„In ti si tu, norček? Pustil si, da je gospodar odšel in varuješ punčko? Dobro, dobro! Ali mar veš, kje je Belka? Marko jo je moral pošteno izmučiti, morda jo je celo prisilil, da mu plava prek Dubisse? Uboga Belka! Eh, ta izrodek Witold! Še stare ljudi zdaj podi, da komaj lovim sapo! Od kod le se vzame tak plevel v rodu? Fej! Pestovali so ga, božali, seveda je lep; ej, to so si vzgójili veselje na stara leta! Oj, treba bi ga bilo tepsti, tepsti, samo paziti pri tem, če še diha!“

Usedel se je blizu Irenke in pričgal svojo čedro. Nekajkrat je Irenko pogledal od strani in potem začel:

„Morebiti vam tobak škoduje?“
„Ne, ne!“ je odkimala s prijaznim nasmehom.

„Hvala! Pipa je bila vojaku čestokrati jedaca in pijača, pa tudi zabava, tovarišija in družina. Vse! Tudi Marka

sem tako naučil: sinko moj, po avemariji ne letaj okrog; če imaš kaj prostega časa, zapali si čedro in glej, kako se dim vrtil iz nje!“

Irenka se je veselo zasmejala. Bili so to malo čudni nasveti mladem fanu, toda kakor je videti, jih je Marko upošteval. Nikdar ni namreč vprico nje kadil, toda nekajkrat je že naletela nanj, ko je sedel sam samcat sključen vase in spremljal z očmi oblak dima. Kaj neki je videl v njem? Ali mu je nadomestoval zabavo in pogovor?

„Nič ni slabšega, gospodična, kakor prazen pogovor in večerna shajanja! Kaj je imel od tega, da je hodil k Wojnatovim? Srce je utopil v blato in v mrežo je lovil veter! Ni me ubogal, pa mu je bilo potem žal. Ali bi ne bilo bolje pokaditi dom v zapečku z mano vred čedro tobaka!“

„Kdo je to Wojnat?“ je vprašala.

„Njegovemu uju je tako ime. Njegov sosed je v vasi. Imel je varovanke, hej, mlado in lepo! Prav zacoprati so ga morali, kajti za nobeno rabo ni več bil, samo muke si je zadaval zaradi nje. Padlo mu je v glavo; žentiti se in ženiti! Aha, kot sem rekel: ujel je veter v mrežo! Ho, ho, ho!“

„Ženi se?“ je vprašala z vidnim zanimanjem.

„Ho, ho! Ali ste že videli, gospodična, veter v mreži? Nihče ga še ni videl in ga ne bo! Takoj prvi predpar se je poročila z drugim! Fant je kar pobledel zaradi tega, jaz pa sem bil vesel, kakor da bi dirkača zagrabil z roko! Boljša njegova žalost kakor pa taka ženitev! Se ve, oženil ga bomo, oženili, toda drugače!“

„Kako?“ je radovedno spraševala,

toda povsem resno.

„Čez kakšno leto, ko mu perje poraste!“ je rekel v načinu, kakor da govori krščenu ali teti Aneti. „Rešil se bo poslov, vsem izplačal zemljo in si postavil nov dom. Tedaj se bomo pa zavrteli! Stari Rymvid ima edinico kot srno, gospodarno kot čebelica; pri Olechoniczkih sta dve hčerki, v Jurgiszczowiczih je večkrat na obisku, dekletce je dobro in bogaboječje! Bogatih ne mara, sam mi je zadnjič pravil: vzel si bo ubogo, toda pametno in dobro! Ho, ho! Samo da se reši bede in tega nič prida Witolda!“

Za trenutek je utihnil. V dimu svoje pipe je gotovo že gledal to veselo svatbo!

Irenka je nizko sklonila glavo in grizla z belimi zobmi travnato bilko.

Čez trenutek se ji je lice pomračilo, toda hipoma ji je na pol izzivoje, na pol blag nasmeh preletel nežne poteze.

Pogledala je Ragisa z lahko nörčavimi očmi in vstala.

Sonce je spenilo že visoko. Lepo jutro se je spremenilo v oblak dan. Silen veter je vlekel sem od Dubisse, kakor da naznanja burjo. Marka še ni bilo nazaj.

„Ali kaj potrebujete, gospodična?“ je vprašal stari in se tudi dvignil. „Dež bo vsak čas, glejte, kako se zbirajo oblaki! In grmel bo! Dobro, da sem včeraj spravil seno. Pohitite domov, gospodična, še pred nalivom!“

Odkimala je. Šla je počasi okrog jase, Ragis pa je capljal za njo, ves čas se pogovarjajoč z drevesi, z oblaki ali pa s svojimi psi.

„Kaj pa to?“ je vprašala in naglo obstala na mestu.